

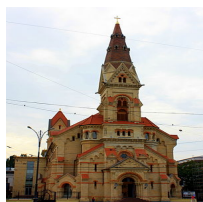
Л. В. Журило, А. І. Шушківський

Кірха

КІРХА – лютеранська храмова споруда. У порівнянні з катол. храмами відзначається скромнішими архіт. формами. Одно- або дво-поверхова будівля, у плані – прямокутна, з однією або двома баштами, що виконують функцію дзвіниць. Для К., збуд. у традиц. стилі, характер. поділ на частини, які виокремлюють і в ін. християн. культ. спорудах (нині – не обов'язковий). Вівтар знаходиться на підвищенні і зазвичай орієнтов. на Сх., на ньому – розп'яття, Євангеліє та літург. предмети. У завітар. частині, як правило, розміщують картину (чи вітраж) із зображенням євангел. подій або просто хрест. У сучас. К. це може бути картина із зображенням природи або ж вікно. Збоку від вівтаря міститься проповідниц. кафедра; навпроти – місця для мирян (лави або стільці). Розташування церк. меблів не має догматич. значення, але якщо у К. відбуваються процесії, то навпроти вівтаря залишають прохід. Над вхід. дверима знаходиться орган.

Поява К. в Україні у 2-й пол. 18 ст. пов'язана з нім. колоністами. Так, у Києві першу дерев'яну К. на честь св. Катерини побудовано 1794–95, але 1812 вона згоріла. Нову будівлю звели 1855–57 за проектом арх. І. Штрома. Лютеран. храм у Полтаві, збудований 1877–81 (арх. С. Григораш), 1933 розібрали більшовики. 1885 німці-лютерани спорудили храм у Ялті, який нині діє як церква св. Марії. Луцьку К., що нині належить Церкві євангел. християн-баптистів, зведено 1906 у неоготич. стилі. В Одесі першу К. збудовано 1827 за проектом арх. Ф. Боффо, яку 1895–97 перебудовано за проектом арх. Г. Шойрембрандта (нині є центр. лютеран. кафедрал. собором України св. Павла). Також багато К. збереглося у селах на Пд. України, де компактно проживали нім. колоністи-лютерани.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кірха / Л. В. Журило, А. І. Шушківський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-7062>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).